

Τούτοι οι χαμένοι που ποτέ δε ζήσαν *

Barikat

Σε μερικούς ανθρώπους έρχεται μια μέρα
που πρέπει το μεγάλο Ναι ή το μεγάλο Όχι
να πούνε. Φανερώνεται αμέσως ποιος τόχει
έτοιμο μέσα του το Ναι, και λέγοντάς το πέρα

πηγαίνει στην τιμή και στην πεποίθησί του.

Ο αρνηθείς δε μετανοιώνει. Αν ρωτιούνταν πάλι,
όχι θα ξαναέλεγε. Κι όμως τον καταβάλλει
εκείνο τ'όχι -το σωστό- εις όλην την ζωή του.

Κ.Π. Καβάφη, *Che fece..il gran rifiuto*

Πέρασαν δύο κιόλας χρόνια από εκείνο τον Ιούλη του 2015, από εκείνη την βδομάδα που κάθε μέρα της μετρούσε για μήνας, από εκείνη την συγκέντρωση που έβαλε επίσημη ταφόπλακα στον φόβο και καταδίκασε στην λήθη και την αφάνεια την αντισυγκέντρωσή της μερικά χιλιόμετρα παρακάτω. Πάνε δύο χρόνια από αυτή τη βδομάδα που οι υποτελείς κοιτάχτηκαν με τους από πάνω στα μάτια και τους χαμογέλασαν, από εκείνη την βδομάδα που ο φόβος άλλαξε στρατόπεδο, από κείνες τις μέρες που οι από πάνω προσπαθούν να ξεχάσουν και οι υπάλληλοί τους προσπαθούν να αλλάξουν. Αλλά αυτές οι μέρες πέρασαν και δεν αλλάζουν. Θα τις θυμόμαστε και ας μη τους αρέσει.

Ήδη λίγες ώρες μετά το ΟΧΙ που ειπώθηκε με τρόπο ηχηρό έναντι του ΝΑΙ που “όλες οι κοινωνικές ομάδες υποστήριζαν” ο πρωθυπουργός βγήκε και ανήγγειλε το ΝΑΙ και την “εθνική συμφιλίωση” καλώντας τους “αντιπάλους” του σε διάλογο. Και κάπως έτσι μέσα σε λίγες στιγμές από το ζενίθ του θριάμβου σε βάρος των λίγων που 40 χρόνια ζούσαν σε βάρος των πολλών, βρεθήκαμε στο ναδίρ. Παρά ταύτα, το όχι ειπώθηκε και η κραυγή ακούστηκε και ο ήχος της θα τους στοιχειώνει για πολλά χρόνια.

Έχει περάσει κάμποσος καιρός λοιπόν που ζούμε στην επικράτεια της ήττας μετά την νικηφόρα μάχη. Που ψάχνουμε το βηματισμό μας. Νέοι, επισφαλώς εργαζόμενοι, άνεργοι, εργάτες, ξενιτεμένοι. Οι πολλοί. Οι Αόρατοι, οι ηττημένοι της “εθνικής συμφιλίωσης” έγιναν οι επικίνδυνοι. Αυτοί που τα θέλησαν όλα πίσω.

Η τροπή που πήραν τα γεγονότα άφησε πίσω τα δικά της παράδοξα πολιτικά ίχνη. Πρώτον, το κόμμα που μετέτρεψε το ΟΧΙ των πολλών σε ΝΑΙ συνεχίζει να κυβερνά. Δεύτερον, οι πολλοί φαίνεται να βρίσκονται στην πολιτική αφάνεια μετά από τη στιγμή που βρέθηκαν - όσο ποτέ πριν στα χρόνια της τρίτης ελληνικής δημοκρατίας- στο πολιτικό προσκήνιο και,

τέλος, οι λίγοι φαίνονται και πάλι ισχυροί, τόσο ισχυροί ώστε να επιδίδονται στους δικούς τους εσωτερικούς ανταγωνισμούς σαν να έχουν λησμονήσει τον πραγματικό τους εχθρό, τους πολλούς.

Μετά από αυτό το δημοψήφισμα τίποτε δε θα ήταν το ίδιο έτσι κι αλλιώς. Αλλά αν υπάρχει κάτι που περιγράφει απόλυτα αυτό το διάστημα είναι αυτή η αμφιβολία για το αν αυτό που ζούμε είναι το “success story” της πολιτικής αυτών που “έκαναν ό,τι μπορούσαν” ή απλά η συνέχεια και η όξυνση της αθλιότητας. Το βροντερό ΟΧΙ της πλατείας ακούγεται όμως ακόμα, όχι σαν μια βουή αλλά σαν μια απέραντη σιωπή. Ένα μουγκρητό μέσα από σφιγμένα δόντια. Και δακρυσμένα μάτια. Για την εξουσία που κερδίσαμε και μας την πήραν πίσω. Για τον ξέφρενο χορό πάνω στο σάπιο μεταπολιτευτικό κουφάρι.

Δυο χρόνια μετά, διαδηλώσεις, απεργίες, θάνατοι, εκδικητικά αφεντικά, φυλακισμένοι πρόσφυγες, καταλήψεις υπό την απειλή εκκένωσης. Η κυβέρνηση τα έδωσε όλα για το “λαό” αλλά “ως εκεί μπορούσε” και “μάτωσε” για τον “λαό” γιατί “ένα βήμα ακόμα θα ήταν καταστροφή”. Τόσο χρειάστηκε. Η τάξις απεκατεστάθη. Ίσως οι πολλοί να ηττήθηκαν νικώντας ακριβώς γιατί περίμεναν αυτό το παραπάνω απαραίτητο βήμα να γίνει από άλλους.

Οι Αόρατοι όμως είναι παντού. Στις άδικες καταδίκες με οσμή τρομολαγνείας. Στους πλειστηριασμούς σπιτιών. Σε αυτούς που ξενιτεύονται. Σε αυτούς που απογοητεύονται και ψάχνουν ένα νεύμα για να προχωρήσουν. Στις ανεστραμμένες λέξεις. Όπου ρήξη, υποταγή. Όπου αξιοπρέπεια, εθελοδοουλία. Όπου Όχι, Ναι.

Είναι η πλειοψηφία που σιωπά μπροστά στην διεύρυνση της φορολογικής βάσης, στις ομαδικές απολύσεις, στις άμισθες “μαθητείες” δεκαπεντάχρονων προσφύγων στα χωράφια, εν γένει μπροστά στην δημοσιονομική προσαρμογή της μιζέριας που συνεχίζεται με αμείωτους ρυθμούς και οι φοβισμένοι κυβερνητικοί σπεύδουν να μεταφράσουν αυτή τη σιωπή ως την απόδειξη της επιτυχίας της πολιτικής τους. Όμως όσο και αν ελπίζουν στην επ’ αόριστον συνέχιση αυτής της σιωπής, σύντομα οι πολλοί θα επιστρέψουν με εγγεγραμμένη στην μνήμη τους την κερδισμένη μάχη του δημοψηφίσματος και την τελική της έκβαση και αυτή τη φορά θα ξέρουν ότι το απαραίτητο βήμα θα πρέπει να το κάνουν οι ίδιοι.

* στίχος από το έργο του Δάντη, Η Θεία Κωμωδία: Κόλαση